

የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር
አዲስ ነጋሪ ጋዜጣ
ADDIS NEGARI GAZETA
OF THE CITY GOVERNMENT OF ADDIS ABABA

ሰላላ አንደኛ ዓመት ቁጥር ፲፩
አዲስ አበባ መጋቢት ፮ ቀን ፪ሺ፲፭ ዓ.ም.

31th Year No.11
Addis Ababa March 16/ 2022

በአዲስ አበባ ከተማ
ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

ማውጫ

CONTENT

ደንብ ቁጥር ፲፩/፪ሺ፲፭
የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር የሥነ-ምግባር
ግንባታ እና ሙስና መከላከል አሰራር ደንብ
ገፅ.....፬፻፲፬

REGULATION NUMBER 11/2023
THE ADDIS ABABA CITY GOVERNMENT
ETHICS BUILDING AND CORRUPTION
PREVENTION REGULATION
Page.....414

ደንብ ቁጥር ፲፩/፪ሺ፲፭

REGULATION NUMBER 11/2023
THE ADDIS ABABA CITY GOVERNMENT
ETHICS BUILDING AND CORRUPTION
PREVENTION REGULATION

የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር የሥነ-ምግባር
ግንባታ እና ሙስና መከላከል አሰራር ደንብ

የሥነ-ምግባር መርሆዎችን፣ እሴቶችን እና ሰናይ ባህሪያትን በማስረጃ በሥነ-ምግባር የታነፀ፣ ሙስናና ብልሹ አሰራርን የማይሸከም እና ለመታገል ዝግጁ የሆነ ማህበረሰብ በመፍጠር የፀረ-ሙስና ትግል ባለቤት እንዲሆን ማድረግ በማስፈለጉ፤

WHEREAS, it has been found necessary to create an ethical society that does not tolerate corruption and mal-administration and ready to fight the thereof and enables it to own the anti-corruption struggle through inculcating the principles and values of ethics as well as good behavior;

ሙስና እና ብልሹ አሰራር ለመከላከል የሚያስችል የአሰራር ሥርዓት በመዘርጋት በከተማ አስተዳደሩ ግልፅነት እና ተጠያቂነት ያለበት አሰራር ለማስፈን፤

WHEREAS, it has been found necessary to create transparency and accountability in the city administration through establishing procedures and systems that help to fight corruption and mal-administration;

የሥነ-ምግባር ግንባታና የሙስና መከላከል ተግባር የተለያዩ ባለድርሻ አካላትን የተቀናጀ ጥረት የሚጠይቅ በመሆኑና ለዚህም ተፈጻሚነት ኮሚሽኑ ከባለድርሻ አካላት ጋር ስለሚኖረው የአሰራር ግንኙነትን በግልፅ መደንገግ በማስፈለጉ፤

WHEREAS, it has been found necessary to clearly stipulate the working relationship that the commission will establish with stakeholders as the activities of ethics building and corruption prevention and its implementation demands the integrated efforts of the various stakeholders;

ያንዱ ዋጋ
Unit price

አዲስ ነጋሪ ጋዜጣ ፖ.ሣ.ቁ ፪ሺ፬፻፵፭
Addis Negari Gazeta P.O.Box 2445

የአዲስ የአበባ ከተማ ምክር ቤት በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር የሥነ-ምግባርና የፀረ ሙስና ኮሚሽን ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር ፸፭/፪ሺ፲፬ አንቀጽ ፳፪ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሰረት ይህንን ደንብ አውጥቷል፡፡

ክፍል አንድ
ጠቅላላ ድንጋጌዎች

፩.አጭር ርዕስ

ይህ ደንብ “የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር የሥነ-ምግባር ግንባታ እና ሙስና መከላከል የአሰራር ደንብ ቁጥር ፲፩/፪ሺ፲፭” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

፪.ትርጓሜ

የቃላት አግባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ ደንብ ውስጥ፡-

- ፩. “ከተማ አስተዳደር” ማለት የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ነው፤
- ፪. “አዋጅ” ማለት የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር የሥነ-ምግባርና የፀረ ሙስና ኮሚሽን ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር ፸፭/፪ሺ፲፭ ነው፤
- ፫. “ኮሚሽን” ማለት የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር የሥነ ምግባርና የፀረ ሙስና ኮሚሽን ነው፤
- ፬. “ተሟሚ” ማለት በየደረጃው ያለ የከተማው አስተዳደር መሥሪያ ቤት፣ በልማት ድርጅት እና በህዝባዊ ድርጅት ውስጥ በኃላፊነት እንዲያገለግል የተሾመ ወይም የተመደበ ሰው ሲሆን የሥራ አመራር ቦርድ አባልን ይጨምራል፤

NOW, THEREFORE, in accordance with Sub-Article (1) of Article 22 of the Addis Ababa City Government Ethics and Anti-Corruption Commission Establishment Proclamation Number 75/2022, the Council of the Addis Ababa City Government has issued this Regulation.

PART ONE
GENERAL PROVISIONS

1. Short Title

This Regulation may be cited as: “The Addis Ababa City Government Ethics Building and Corruption Prevention Regulation Number 11/2023.”

2. Definition

In this Regulation, unless the context requires otherwise:

- 1. “**City Government**” means the Addis Ababa City Government;
- 2. “**Proclamation**” means the Addis Ababa City Government Ethics and Anti-corruption Commission Establishment Proclamation number 75/2022;
- 3. “**Commission**” means the Addis Ababa City Government Ethics and Anti-corruption Commission;
- 4. “**Appointee**” means an official who is appointed or assigned in the offices of the city government, public enterprises, or public organization, and it also includes members of a management board;

- ፭. “ተመራጭ” ማለት በከተማ ፣ ክፍለ ከተማ እና ወረዳ አስተዳደር በህዝብ ተመርጠው የምክር ቤት አባል ወይም እንደራሴ ሆኖ የሚያገለግል ሰው ነው።
- ፮. “ተቋም” ማለት አግባብነት ባለው ህግ የተቋቋመ የከተማ አስተዳደር የመንግስት መስሪያ ቤት ወይም የመንግስት የልማት ድርጅት ወይም ህዝባዊ ድርጅት ነው።
- ፯. “የተቋም ኃላፊ” ማለት በከተማ አስተዳደር ተቋም ኃላፊ እና ምክትል ኃላፊዎችን፣ በቦርድ ወይም በሥራ አመራር ወይም በሌላ ስልጣን ባለው አካል የተሾመ ወይም የተመደበ የስራ ኃላፊን ያካትታል።
- ፰. “ሠራተኛ” ማለት በአንድ ተቋም ውስጥ በቋሚነት ወይም በጊዜያዊነት ተቀጥሮ የሚሠራ ግለሰብ ነው።
- ፱. “የጥቅም ግጭት” ማለት የከተማ አስተዳደር ተመራጭ፣ ተሟላ፣ ኃላፊ ወይም ሠራተኛ ቤተሰቡ ወይም የቅርብ ዘመዱ የገንዘብ ወይም ማንኛውም ሌላ ጥቅም ከመንግስታዊ ሥራ ወይም ኃላፊነት ጋር በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ የሚጋጭ ወይም ግጭት ሊፈጥር የሚችል መሆኑ በበቂ ሁኔታ የሚታመንበት ጉዳይ ነው።
- ፲. “ቤተሰብ” ማለት የትዳር ጓደኛ፣ እድሜው ፲፰ ዓመት ያልሞላ ልጅ ሲሆን ጋብቻ ሳይፈፀሙ እንደ ባልና ሚስት አብሮ የሚኖር ሰውን እና የጎዲፊቻ ልጅን ይጨምራል።

- 5. “Elected Official” means a person who is elected by the public and serving as a council member or representative at city, sub-city, or woreda administration;
- 6. “Institution” means an office of the city government or public enterprise or public organization that was established as per the relevant laws;
- 7. “Head of an Institution” means the head or deputy heads of the city government, and it includes an appointed or assigned official by a board or management or other organ that has the authority to do so;
- 8. “Employee” means any person who is employed and working in an institution either on permanent or temporary basis;
- 9. “Conflict of Interest” means a plausible matter that either directly or indirectly create or likely to create a financial or any kind of conflict of interest between governmental activities or position with that of the families or close relatives of an elected person, appointee, official, or employee of the city government;
- 10. “Family” means a spouse and a child under the age of 18, and it also include a cohabitation union and an adopted child;

፲፩. “የቅርብ ዘመድ” ማለት ወላጆችን፣ ተወላጆችን፣ እህቶችን፣ ወንድሞችን እና ሌሎች እስከ ሦስተኛ ደረጃ የሰጋ ወይም የጋብቻ ዝምድና ያላቸው ሰዎችን ያጠቃልላል፤

፲፪. “ስጦታ” ማለት በስልጣን ወይም በኃላፊነት ምክንያት የሚገኝ ማንኛውም ዋጋ ያለው የኢኮኖሚ ጥቅም ነው፤

፲፫. “የኢኮኖሚ ጥቅም” ማለት ማንኛውም ተመራጭ፣ ተጀሚ፣ ኃላፊ ወይም ሠራተኛ ከኃላፊነቱ ጋር ግንኙነት ካላቸው ሰዎች ወይም አካሎች ለራሱ ወይም ለቤተሰቡ ወይም ለቅርብ ዘመዱ የሚሰጥ የገንዘብ ወይም በዓይነት የሚቀርብ ስጦታን፣ ነጻ የመኖሪያ ቤት አገልግሎትን፣ ነፃ የትምህርት እድልን፣ ነፃ የህክምና እርዳታን፣ የተስፋ ቃልን እና የመሳሰሉትን ያካትታል፤

፲፬. “መስተንግዶ” ማለት ማንኛውም አመራር፣ ኃላፊ ወይም ሠራተኛ ለቤተሰቡ ወይም ለቅርብ ዘመዱ በስልጣኑ ምክንያት ያለ ክፍያ የሚደረግ የምግብ፣ የጉዞ፣ የአልጋ፣ የመዝናኛ ወይም ሌላ ወጭ ሲሆን ለቤተሰብ ወይም ለቅርብ ዘመድ ወይም ለጓደኛ ወይም ከሥራ ጋር በተያያዘ ምክንያት በመንግሥት የተፈቀደ መስተንግዶን አይጨምርም፤

፲፭. “የመመርመር እና የመክሰስ ስልጣን የተሰጠው አካል” ማለት አግባብነት ባለው ህግ የመመርመር እና የመክሰስ ስልጣን የተሰጠው አካል ነው፤

11. “Close Relative” means parents, children, sisters, brothers, and includes other individuals who have blood or marital kinship up to the third family lines;

12. “Gift” means any valuable economic benefit as a result of the authority or position that a person possesses;

13. “Economic Benefit” means a financial or in kind gift, provision of free housing service, free education opportunities, free medical services, promises, and such other similar gifts given to any elected person, appointee, official, or his family members or close relatives by individuals or organs that have connection with his authority;

14. “Hospitality Service” means the provision of meal, transportation, lodging, entertainment or any other services without any payment for the families or close relatives of any leader, official, or employee as a result of his authoritative power; it does not include the hospitality service allowed by the government for a family or close relative or friend in connection with one’s work;

15. “An Organ entitled to Investigate and Prosecute” means an organ that is entitled according to the relevant laws to investigate and institute legal proceedings;

፲፮. “አስቸኳይ የሙስና መከላከል” ማለት በመፈፀም ላይ ያለን ወይም ለሙስናና ብልሹ አሰራር የሚያጋልጥ ሂደትና ድርጊቱ ከመፈፀሙ በፊት የእርምጃ እርምጃ የሚወሰድበት አሰራር ነው።

፲፯. “ለሙስና የተጋለጠ አሰራር” ማለት በአንድ ተቋም ከህግ አግባብ በተቃረኝ መልኩ የመንግሥትና የህዝብ ሀብት ለራስ ወይም ለሌላ ሰብተኛ ወገን ለማስገኘት የተጋለጠ አሰራር ነው።

፲፰. “የውሳኔ ሀሳብ” ማለት በኮሚሽኑ ወይም በተቋማት በሚገኙ የሥነ-ምግባር ክፍሎች አማካኝነት የአስቸኳይ ሙስና መከላከል ሥራ ተሰርቶ መወሰድ ስላለበት የእርምጃ እርምጃ ለተቋማት የሰራ ክፍሎችና የበላይ ኃላፊ የሚቀርብ ምክረ ሀሳብ ነው።

፲፱. “ባለድርሻ አካላት” ማለት ኮሚሽኑ በፀረ-ሙስና ትግሉ እንዲሳተፉ የለያቸው የህብረተሰብ አደረጃጀቶች፣ ተቋማት፣ ግለሰቦች ፣ የሙያ ማህበራት ወይም ድርጅቶች ናቸው።

፳. “ዕውቅናና ሽልማት” ማለት ሙስናን በመታገል እና በመከላከል ረገድ ላበረከቱት አስተዋፅኦ ዋጋ ለመስጠት ሲባል ለግለሰቦች፣ ለተቋማት እና ለድርጅቶች የሚሰጥ እዉቅና ነው።

፳፩. “የሥነ-ምግባር ክብብ” ማለት በመንግስት እና የግል ትምህርት ተቋማት የሚገኙ ተማሪዎች በሥነ ምግባር ግንባታ እና የሞራል እሴቶችን ታንፀው እንዲወጡ ለማድረግ በበጎ ፍቃድ የሚሳተፉበት ክብብ ነው።

፳፪. “ሰው” ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በህግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው።።

16. “Urgent Corruption Prevention” means a procedure that exposes an ongoing corruption or mal-administration or a susceptible procedure for the thereof and a procedure that enables to take corrective measures before it happens;

17. “Corruption Susceptible Procedure” means a vulnerable procedure that exists in an institution which is open to take advantages of government and public resources to benefit oneself or a third party in contrary to the law;

18. “Decision Proposal” means a proposal to be submitted to the heads and departments of institutions concerning the corrective measures to be taken after an urgent corruption prevention was carried out by the commission or ethics liaison units of the institutions;

19. “Stakeholders” means community organizations, institutions, individuals, professional associations, or organizations that the commission has identified to participate in the fight against corruption;

20. “Recognition and Award” means a recognition given to individuals, institutions, and organizations for the contributions they made in the fight against corruption and its prevention;

21. “Ethics Club” means a club that strives to build the ethics and moral values of the students in public and private education institutions, where they participate voluntarily.

22. “Person” means any natural or juridical person.

፫. የጾታ አገላለፅ

በዚህ ደንብ ውስጥ በወንድ ጾታ የተደነገገው የሴትንም ጾታ ያካትታል፡፡

፬. የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ ደንብ በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር የመንግሥት መሥሪያ ቤት፣ የልማት ድርጅት እና በህዝባዊ ድርጅት ላይ ተፈጻሚ ይሆናል፡፡

፭. የደንቡ ዓላማ

ይህ ደንብ የሚከተሉት ዓላማዎች ይኖሩታል፡-

- ፩. በከተማ አስተዳደሩ የሥነ-ምግባር ግንባታ ሥራዎችን ውጤታማ በሆነ መልኩ በመምራት እና በማስፋፋት የሞራል እሴቶች የሚያከብር እና ሙስና የማይሸከም ህብረተሰብ ማፍራት፤
- ፪. የሙስና እና ብልሹ አሰራሮችን በመከላከል ግልፅኝነት እና ተጠያቂነት ያለበትን አሰራር ማስፈን፡፡

፮. መርሆዎች

የሥነ-ምግባር ግንባታና ሙስና መከላከል ሥራ በሚከተሉት መርሆዎች ይመራል፡-

- ፩. ፍትሃዊነት እና ገለልተኝነት፤
- ፪. ግልፅነትና ተጠያቂነት፤
- ፫. ሀቀኝነት፤
- ፬. አሳታፊነት፤
- ፭. ለህዝብ ተደራሽነት፡፡

3. Gender Expression

In this Regulation, any expression in the masculine gender shall include the feminine.

4. Application Scope

This Regulation shall be applicable to public offices and public enterprises of the Addis Ababa city government as well as to public organizations.

5. Objective of the Regulation

This Regulation shall have the following objectives:

- 1. Lead and expand ethics building activities of the city government in an effective manner and create a society that respects moral values and does not tolerate corruption;
- 2. Prevent corruption and mal-administration so as to establish a transparent and accountable procedure.

6. Principles

The works of ethics building and corruption prevention shall be lead by the following principles:

- 1. Fairness and Impartiality;
- 2. Transparency and Accountability;
- 3. Honesty;
- 4. Participation;
- 5. Accessibility to the public.

ክፍል ሁለት

የሥነ-ምግባር ግንባታ

፯.ሰለ ሥነ-ምግባር ትምህርትና ሥልጠና

፩. የሥነ-ምግባር ግንባታና ሙስና መከላከል የትምህርት እና የግንዛቤ ፈጠራ ሥራዎች በተቋማት ስትራቴጂክ እቅድ ውስጥ መካተት አለበት፤

፪. በተቋማት የሚከናወኑ የሥነ-ምግባር ግንባታ ሥራዎች የአጭር፣ መካከለኛ እና ረጅም ጊዜ ስትራቴጂ እና ፕሮግራም ማዘጋጀትና ተግባራዊ መደረግ አለበት፤

፫. እያንዳንዱ ተቋም ወደ ተቋሙ ለሚመጡ ተጽሚዎች፣ ተመራጮች እና ሠራተኞች ሥራ ከመጀመራቸው በፊት በሥነ-ምግባርና በሙስና መከላከል ዙሪያ ስልጠና እዲያገኙ ያደርጋሉ፤

፬. ተቋማት የሥነ-ምግባር ስልጠና በሚሰጡበት ወቅት የተሰጠውን ሥልጠና አይነት እና ያስገኘውን ፋይዳ ለኮሚሽኑ ሪፖርት ማድረግ አለባቸው፤

፭. ኮሚሽኑ፡-

- ሀ) የሥነ-ምግባር ግንባታ እና የሙስና መከላከል የግንዛቤ ማስጨበጫ ሥርዓት የሚመራበት የአሰራር ሥርዓት በመዘርጋት በሂደትም በትምህርት ሥርዓት እንዲካተት የሚያስችሉ ተግባራትን ያከናውናል፤

PART TWO

ETHICS BUILDING

7. Ethical Education and Training

1. Education and awareness creation activities of ethics building and corruption prevention should be included in the strategic plan of institutions;

2. Institutions should prepare and implement short, medium, and long term strategies and programs concerning the ethics building activities that they undertake;

3. Every institution should provide trainings related to ethics and corruption prevention for new appointees, elected persons, and employees that join the institution before commencing their work;

4. When institutions provide ethics trainings, they should report to the commission regarding the kind of training they provide and the benefits obtained from the thereof;

5. The commission shall:

- A. establish a system that helps to lead the procedures concerning ethics building and corruption prevention awareness creation activities and carry out activities that enable same to be included in the education curriculum;

- ለ) በየተቋሙ ያሉ የሥነ-ምግባር መከታተያ ክፍሎችን አቅም በስልጠና ይደግፋል፤
- ሐ) ሥነ-ምግባር ግንባታና ሙስና መከላከል ላይ ግንዛቤ ለመፍጠር የሚያስችሉ የስልጠና ሞጁሎች ያዘጋጃል፤ ተመሳሳይ ስልጣናዎች እየተሰጡ መሆኑን ያረጋግጣል፤
- መ) የሚከናወኑ የስልጠና እና የግንዛቤ ማስጨበጫ ሥራዎች ጥራታቸውን በጠበቀ መልኩ መከናወናቸው ለማረጋገጥ የሚያስችል ክትትልና ግምገማ ያደርጋል፤
- ሠ) የትምህርት፣ የስልጠና እና ምርምር ተቋማት በሥነ-ምግባር ትምህርት ዙሪያ ጥናቶችን በማድረግ ምክረ ሃሳቦች እንዲያቀርቡ ተገቢውን ድጋፍ ያደርጋል፤
- ረ) የሚሰጡ የሥነ-ምግባር ሥልጠናዎች የተቋማት ሠራተኞች እና አመራሮች በሥነ-ምግባር የታነፁ እና ሙስናና ብልሹ አሰራር የሚታገሉ እንዲሆኑ ለማድረግ የሚያስችል መሆኑን ያረጋግጣል፤
- ሰ) ለሥነ-ምግባር ግንባታ የሚያስፈልግ ሁብት በማፈላለግ አግባብ ባለው አካል ሲፈቀድ ተግባራዊ ያደርጋል፤
- ሸ) በሥነ-ምግባር ግንባታ ሥልጠና ዘርፍ ላይ ከተሰማሩ መንግስታዊ፣ መንግሥታዊ ካልሆኑ ድርጅቶች እና አለም አቀፍ ድርጅቶች ጋር በአጋርነት ይሰራል፤

- B. enhance the capacities of ethics liaison units of institutions through training;
- C. prepare training modules that helps to create awareness on ethics building and corruption prevention to ensure that similar trainings are being provided;
- D. conduct monitoring and evaluation activities that helps to ensure that the provided training and awareness creation activities were up to the standard;
- E. provide the necessary support for education, training, and research centers to conduct studies on matters related with ethics education and present recommendations;
- F. ensure that the ethics trainings provided for the employees and officials of institutions and help them to become ethical and fight mal-administration;
- G. find resources that are necessary for ethics building activities and use same up on its approval by the relevant organ;
- H. work in partnership with governmental institutions, non-governmental organization, and international organizations that are engaged in ethics building efforts;

ቀ) የኮሚሽኑን የሥነ-ምግባር ግንባታ ዘርፍ እና የየተቋማቱን የሥነ-ምግባር መከታተያ ዘርፍ አጠቃላይ የትምህርትና ሥልጠና የሚመሩበትን አቅጣጫ ይሰጣል፤ አፈጻጸማቸውን ይገመግማል፡፡

፳. ስለሥነ-ምግባር ክበባት

፩. ተማሪዎች በሥነ-ምግባር የታነፁ እንዲሆኑ ለማስቻል በየትምህርት ተቋማቱ የሥነ-ምግባር ክበባት እንዲቋቋሙ ይደረጋል፤

፪. ኮሚሽኑ የሥነ-ምግባር ክበብ በትምህርት ተቋማት መቋቋማቸውን የማረጋገጥ እና ወደ ተግባር እንዲገቡ ክትትልና ድጋፍ ማድረግ ይኖርበታል፤

፫. የትምህርት ተቋማት የሥነ-ምግባር ክበብ ቢሮ እንዲኖራቸውና ለስራ አመቺ የሆነ ከባቢያዊ ሁኔታ እንዲፈጠር ለክበቡ ዕቅድ ማስፈጸሚያ በጀት ይመድባሉ፤

፬. የትምህርት ተቋማት የተማሪዎች የሥነ-ምግባር ክበብ ስራ በዓመታዊ የትምህርት ቤቱ እቅድ ላይ እንዲካተት ያደርጋሉ፤

፭. የትምህርት ተቋማት ክበባቶቻቸው ከረጃጎ፣ ስርቆትን፣ ማታለልን፣ ሙስናንና ብልሹ አሰራርን በመከላከል ውጤት ካስመዘገቡ ሌሎች ክበባት የልምድ ልውውጥ እንዲያገኙ ያደርጋሉ፤

፮. የትምህርት ተቋማት የክበባትን መረጃ አደራጅተው በመያዝ ለሚመለከታቸው አካላት መላክ አለባቸው፤

I. set directions for leading the ethics building sector of the commission, the ethics liaison units of each institutions, and the overall education and training process; evaluate the performance of the thereof.

8. Ethics Clubs

1. Ensure the establishment of ethics clubs in every education institutions to build ethical students;

2. The commission has the responsibility to ensure that ethics clubs are established in education institutions and follow up and provide support to help them to be active;

3. Schools shall make that the ethics club has an office and a conducive working environment as well as allocate budget for the implementation of the club’s plan;

4. Education institutions shall include the activities of the ethics club of the students in the annual school plan;

5. Education institutions shall ensure that their respective ethics clubs share best experiences of other clubs that have registered effective results in the prevention of cheating, theft, deceit, corruption, and mal-administration;

6. Education institutions shall maintain information about the clubs and forward same to the relevant organs;

፮. ኮሚሽኑ በትምህርት ተቋማት ውስጥ በሥነ-ምግባርና ፀረ-ሙስና ላይ የሚሰሩ አምባሳደሮችን በመለየት እና በመሰየም በሥነ-ምግባር የታነፀ ትውልድ ለመፍጠር ይሰራል።

፬. ስለ ባለድርሻ አካላት

ባለድርሻ አካላት፡-

፩. የመልካም ሥነ-ምግባር መርሆዎች እና እሴቶችን የማሳወቅ፣ የማስተማር እና የማስረፅ ተግባራትን ከኮሚሽኑ ጋር በመተባበር ይሰራሉ።

፪. ከኮሚሽኑ እና ከተለያዩ ተቋማት ጋር በሥነ-ምግባር ግንባታና በትውልድ ቀረጻ ዙሪያ በጋራ ይሰራሉ።

፫. የኮሚሽኑ የዘርፉ የሥነ-ምግባር ባለሙያዎች እና የየተቋሙ የሥነ-ምግባር መከታተያ ክፍሎች በእርስ በእርስ ምልክታ ሙያዊ አቅማቸውን እንዲገነቡ ድጋፍ ማድረግ ይኖርባቸዋል።

፬. በየተቋማቸው የሥነ-ምግባር ግንባታና የሙስና መከላከል ክበባት እንዲደራጁ፣ እንዲጠናከሩና እንዲበረታቱ የማገዝ ኃላፊነት አለባቸው።

፯. ስለ ሚዲያ

፩. የሚዲያ ተቋማት የሥነ-ምግባር ግንባታ ሠራዎችን ከኮሚሽኑ ጋር በመተባበር ይሰራሉ።

፪. ኮሚሽኑ የምርመራ ጋዜጠኝነት ሙያዊ አሰራርን በመከተል ሙስና እና ብልሹ አሰራሮችን የማጋለጥ ስራዎችን እንዲሰሩ የሚዲያ ተቋማትን ያበረታታል።

7. The commission shall identify and assign ambassadors who are working on ethics and anti-corruption efforts in educational institutions and work towards creating ethical generation.

9. About Stakeholders

Stakeholders shall:

1. Work in collaboration with the commission on activities concerning informing, teaching, and inculcating good ethical principles and values;

2. Work in partnership with the commission and various institutions on ethics building and shaping the generation;

3. Provide support for the ethics professional of the commission and ethics liaison units of institutions to undertake peer observation that helps them to enhance their professional capacity;

4. Have the responsibility to support institutions so as to organize, strengthen, and promote ethics building and corruption prevention clubs.

10. About the Media

1. Media institutions shall work in collaboration with the commission on ethics building activities;

2. The commission shall encourage the media to expose corruption and mal-administration by following the professional procedures of investigative journalism;

- ፫. የሚዲያ አካላት እና ኮሚሽኑ የሥነ-ምግባር እና ፀረ ሙስና የተመለከቱ አጀንዳዎችን በትብብር በመቅረብ በህብረተሰቡ ውስጥ እንዲሰርፅ ያደርጋሉ፤
- ፬. ኮሚሽኑ ትውልድ በመልካም ሥነ-ምግባር ተቀርቦ እንዲያድግ የሚያስችል ለህፃናት እና ለወጣቶች የሚሆን ፕሮግራሞችን በማዘጋጀት ለሚዲያ ተቋማት ይሰጣል፤ በተቀረጸው ፕሮግራም መሠረት ተግባራዊ መሆኑን በትብብር ይሰራል፤
- ፭. የሚዲያ አካላት ሥነ-ምግባር እና ፀረ-ሙስና ዙሪያ ዝግጅቶች በሚያካሂዱበት ወቅት የተገኘውን ግብዓት ለኮሚሽኑ ማሳወቅ አለባቸው፡፡

፲፩. ስለ ሽልማት

- ፩. በሥነ-ምግባር ግንባታና ሙስናን በመከላከል ረገድ ጥሩ ውጤት ላስገኙ ተቋማት፣ ግለሰቦች፣ የሥነ-ምግባርና የፀረ-ሙስና ክበባት በኮሚሽኑ እውቅና እና ሽልማት እንዲያገኙ ይደረጋል፤
- ፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተገለፀው እንደተጠበቀ ሆኖ የሚሰጠው ሽልማት ግልፅ መስፈርቶችን እና ተአማኒነት ባላቸውና ተጨባጭ በሆኑ መረጃዎች ላይ የተመሰረተ እና አሳታፊ በሆነ መንገድ መፈፀም ይኖርበታል፤
- ፫. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) እና (፪) የተደነገገው ቢኖርም ኮሚሽኑና የኮሚሽኑ ሠራተኞች በሥራቸው አጋጣሚ ለሚያደርጉት አስተዋፅኦ ለሽልማት በዕጩነት አይቀርቡም፡፡

- 3. The media and the commission shall collaboratively design agenda related to ethics and anti-corruption and disseminate same to the public;
- 4. The commission shall prepare programs suitable for children and the youth and provide same to the media for raising ethical generation; work in collaboration to ensure such is implemented as per the designed program;
- 5. Media institutions should notify the obtained inputs to the commission from the events they had organized related to ethics and anti-corruption issues.

11. About Awards

- 1. The commission shall provide recognition and awards for institutions, individuals as well as ethics and anti-corruption clubs that have registered outstanding performances concerning ethics building and corruption prevention;
- 2. Without prejudice to Sub-Article (1) of this Article, the award to be provided should be based on clear criteria and reliable and tangible information as well as it must be carried out in a participatory manner;
- 3. Notwithstanding to Sub-Article (1) and (2) of this Article, the commission and its employees should not be nominated for an award for the contribution they made due to their work.

ክፍል ሶስት

የሙስና መከላከል

፲፪. የሙስና መከላከል ጥናት

ኮሚሽኑ፡-

፩. በዘርፍ ተኮር የሙስና መከላከል ጥናት ያጠናል፤ ያስጠናል፤ መረጃዎች በመሰብሰብና በመተንተን የሙስና ሥጋት ደረጃ እንዲወጣ ያደርጋል፤

፪. የሙስና መከላከል የአሰራር ጥናት ከተቋማት የሥነ-ምግባር መከታተያ ክፍሎች ጋር በጋራ በመቀናጀት ያጠናል፤ የጥናት ውጤቱንም ወደ ተግባር እንዲለወጥ ያደርጋል፤

፫. በከተማ አስተዳደር የሚከናወኑ ፕሮጀክቶች፣ ግዢዎች፣ የሚፈጸሙ ውሎች ከሙስና እና ብልሹ አሠራር በፀዳ መልኩ እየተከናወኑ መሆናቸውን በጥናት ይለያል፤

፬. በተቋማት የሚለዩ የሙስና መከላከል ጥናት የሚካሄድባቸው ዘርፎችን ወይም ርዕሶችን ተጋላጭነትንና ስጋትን መሰረት በማድረግ ይለያል፤

፭. በተሰጠው የሙስና ሥጋት ደረጃ መሠረት ተቋማት የሙስና እና ብልሹ አሰራር መከላከያ የማሻሻያ ዕቅድ እንዲያዘጋጁ ያደርጋል፤ ተፈጻሚነቱን ይከታተላል፤

፮. የሙስና መከላከል ጥናት ሪፖርትና ግኝቶች ላይ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በግኝቶቹና በምክራራዎች ላይ ውይይት በማድረግ የጋራ መግባባት ላይ ይደርሳል፤ ተግባራዊነቱንም ይከታተላል፤

PART THREE

CORRUPTION PREVENTION

12. Corruption Prevention Studies

The commission shall:

1. study and cause the study of sector-based corruption prevention researches; publicize corruption risk ranks by gathering and analyzing information;
2. conduct corruption prevention procedure related studies in collaboration with ethics liaison units of institutions; ensure the conversion of the results of the study into practice;
3. identify whether the projects, procurements, and concluded contracts carried out by the city government are free from corruption and mal-administration through studies;
4. identify the sectors and titles that were identified by institutions on which corruption prevention studies to be conducted shall be based on vulnerability and risk assessment;
5. make sure that institutions prepare an adjustment plan concerning corruption and mal-administration prevention based on the notified corruption risk rank; follow up the implementation
6. conduct consultations with the concerned stakeholders on the findings and recommendation of the reports and results of the corruption prevention studies and reach on a common understanding; follow up the implementation of the thereof;

- ፯. እንደአስፈላጊነቱ በከተማ አስተዳደሩ ሙስና ያለበትን ደረጃ የሙስና ቅኝት ጥናት ያካሂዳል፤ በግኝቱ መሰረት አስፈላጊው ማስተካከያ እንዲደረግ ለሚመለከታቸው አካላት ያሳውቃል፤ ይልካል፤
- ፰. ኮሚሽኑ ከትምህርት እና ምርምር ተቋማት ጋር በሙስና መከላከል ዙሪያ በጋራ ጥናቶችን ያጠናል፤ በጥናቱ ውጤት መሠረት ወደ ተግባር እንዲገባ ተገቢውን ክትትል ይደረጋል፤
- ፱. ለሙስናና ብልሹ አሠራር የተጋለጡ እና ሊጋለጡ የሚችሉ የተቋም የአሠራር ሥርዓቶችን በጥናት ይለያል፤ በጥናቱ የተለዩ ግኝቶችን እንዲታረሙ ወይም ማስተካከያ እንዲደረግባቸው ለተቋማት ያሳውቃል፤ ማስተካከያ በማያደርጉ ተቋማት ላይ የህግ ተጠያቂነት እንዲኖር ይደረጋል፤
- ፲. ውስብስብ ባህሪ እና ትላልቅ ፕሮጀክቶች ያላቸውን ተቋማት የሙስና መከላከል ጥናት ሥራ አግባብ ባለው ሕግ መሠረት ከኮሚሽኑ ውጪ ባሉ አማካሪዎች እንዲጠኑ ሊያደርግ ይችላል፤
- ፲፩. ኮሚሽኑ በሃገር ውስጥ ካሉ ከፍተኛ ትምህርት ተቋማት፣ የምርምር ተቋማትና አቻ ተቋማት ጋር ጉድኝት በመፍጠር የሙስና መከላከል አቅሙን ያሳድጋል፤

፲፫. ስለ ክትትል ፣ድጋፍ እና ግምገማ ኮሚሽኑ፡-

- ፩. በከተማ አስተዳደሩ የሚከናወኑ ፕሮጀክቶች፣ ግዥዎች፣ ውሎች፣ አሰራሮች ከሙስና እና ብልሹ አሰራር በፀዳ መልኩ ተግባራዊ መሆናቸውን ይከታተላል፤ ያረጋግጣል፤ ለሚመለከታቸው አካላት ውጤቱን ይገልጻል፤

- 7. conduct survey studies concerning the level of corruption in the city government as deemed necessary; notify the concerned organs to make the necessary adjustments based on the findings; submit same;
- 8. undertake studies on issues related to corruption prevention in collaboration with education and research centers; carry out the necessary follow up to implement the thereof as per the findings of the studies;
- 9. identify existing and potential procedural systems for corruption and mal-administration of an institution through studies; notify the institutions to rectify or take measures on the identified findings of the study; ensure that institutions that fail to rectify the problems are to be held accountable pursuant to the law;
- 10. may cause other consultants, outside of the commission, conduct corruption prevention studies of institutions that have complex nature and with mega projects according to the law;
- 11. establish relationship with local higher education institutions, research centers, and peer institutions and enhance its corruption prevention capabilities.

13. About Supervision, Support, and Evaluation

The commission shall:

- 1. follow up and verify that the projects, procurements, contracts, and procedures carried out by the city government are free from corruption and mal-administration; notify the findings to the concerned organs;

፪. የፀረ-ሙስና ህጎች መከበራቸውን ይከታተላል፤ ያረጋግጣል፤ ለአፈፃፀማቸው የምክር አገልግሎት ይሰጣል፤ ክትትል እና ግምገማ ያደርጋል፤

፫. በተቋማት የሥነ-ምግባር መከታተያ ክፍል የተጠኑ ጥናቶች ለተግባራዊነቱ ክትትል ያደርጋል፤ ድጋፍ ይሰጣል፤ ግምገማ ያደርጋል፤

፬. የተሠጡ የውሳኔ ሃሳቦች መተግበራቸውን እና የታዩ ብልሹ አሰራሮች መታረግቸውን ይከታተላል፤ ይገመግማል፡፡

፲፬. ስለ ጥቅም ግጭት

ለጥቅም ግጭት መንስኤ የሚሆኑ ሁኔታዎች፡-

፩. ከመንግስት እና ከህዝብ ጥቅም ጋር የሚጋጭ ጥቅም ሲኖር፤

፪. በትዳር ጓደኛ፣ በልጆች፣ በቅርብ ዘመዶች፣ በንግድ ሸሪኮች እና በሌሎች መሰል ድርጊቶች አማካኝነት ከመንግሥታዊ ኃላፊነቱ ጋር የሚጋጭ ጥቅም የሚያስገኝ ሲሆን፤

፫. በኃላፊነት በሚሠራቸው ሥራዎች አማካኝነት ስጦታ፣ መስተንግዶ እና ጉዞ የሚመለከቱ ጥቅሞች ሲያገኝ፤

፬. የግል ዕዳና ውለታን የሚመለከቱ ጉዳዮች ከኃላፊነቱ ጋር የሚጋጭ ሆኖ ሲገኝ ፣ እና

፭. ሌሎች የጥቅም ግጭት የሚያስከትሉ ምክንያቶች ሲኖሩ፡፡

፲፭. የጥቅም ግጭትን ስለመከላከል እና ማስወገድ

የጥቅም ግጭትን በተመለከተ አግባብነት ባላቸው ህጎች የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም ተመራጭ፣ ተሟላ ፣ ኃላፊ ወይም ሠራተኛ፡-

2. follow up and verify that anti-corruption laws are abided by; consult on the compliance of the thereof; carry out supervision and evaluation;
3. follow up on the practicality of the studies conducted by ethics liaison units of institutions; provide support; evaluate same;
4. follow up and evaluate that issued recommendations are implemented and the exhibited mal-administration is rectified.

14. Conflict of Interest

Conditions that cause conflict of interest are:

1. the presence of a conflicting interest with that of the government or the public;
2. when there is an interest to be obtained as a result of one's spouse, children, close relatives, business partners, and such other actions that create a conflict of interest with his governmental authorities;
3. when one gets gifts, hospitality services, and travel benefits due to his activities as an official;
4. when matters related with one's personal debts and commitments create a conflict of interest with the authority he possesses;
5. when other reason that create a conflict of interest exist.

15. Prevention and Elimination of Conflict of Interest

Without prejudice to the stipulated provisions concerning a conflict of interest as per the relevant laws, any elected person, appointee, official, or employee:

፩. በዚህ ደንብ በአንቀፅ ፲፬ መሰረት የተጠቀሱት ለጥቅም ግጭት የሚያጋልጡ ሁኔታዎች እና መንስኤዎች መኖራቸውን ሲረዳ የጥቅም ግጭቱን ማስወገድ አለበት፤

፪. በመወሰን ኃላፊነቱ ላይ ተጽዕኖ እንዳይኖርበት፡-

ሀ) ከሚሰጠው አገልግሎት ወይም ውሳኔ ጋር ተያያዥነት ካለው ሰው ማንኛውንም ጥቅም ማግኘት የለበትም፤

ለ) መንግሥታዊ ኃላፊነት በሚያከናውንበት ወቅት የሚገኝን ውጤት ለግል ጥቅም ማዋል የለበትም፤

ሐ) በሚሰራበት ተቋም ካለው ኃላፊነት በተጨማሪ የጥቅም ግጭት ሊፈጥሩ በሚችሉ ድርጅቶች ውስጥ ተቀጥሮ መሥራት የለበትም፤

መ) ኃላፊነትን በአግባቡ ለመወጣት ተጽእኖ የሚፈጥሩ ወይም ጫና የሚያሳድሩ የግል ጥቅሞችን ማግኘት ወይም ለማግኘት የሚያስችሉ ሁኔታዎችን ማመቻቸት የለበትም፤

ሠ) ኃላፊነቱን ከለቀቀ በኋላ ቀድሞ ይሠራበት በነበረ መሥሪያ ቤት ውስጥ ከ፪ ዓመት በፊት በአማካሪነት፣ ውል በማዘጋጀትና በማዋዋል፣ መሥሪያ ቤቱ በሚያወጣው ጨረታ መሳተፍ፣ ከኃላፊነቱ ጋር የተዛመደ ጥቅም የሚያስገኝ ሥራ መሥራት የለበትም፡፡

1. should avoid the conflict of interest when he presumes the presence of conditions and causes for a conflict of interest that are stated under Article 14 of this Regulation;

2. to avoid any influence on his decision making authority:

A. should not receive any benefit from an individual who has some connection with the service he delivers or the decision he makes;

B. should not use the results he has access to as a result of discharging his public responsibilities for personal benefits;

C. should not be hired and work for an organization that could create a conflict of interest with his responsibilities of the institution that he is working for;

D. should not create rooms for conditions that will influence the proper discharging of responsibilities or put pressure in order to obtain personal benefits or create favorable conditions to get same;

E. should not involve as a consultant, prepare contracts, involve as a negotiating party in contracts, participate in auctions, undertake works that brings some benefit for himself in connection with his responsibilities that are issued by the office where he used to work within 2 years after leaving his position there.

- ፫. የመወሰን ስልጣኑን የሚፈታተን፣ ውሳኔውን የሚያዛባና የጥቅም ግጭት የሚፈጥር ስጦታን፣ መስተንግዶን፣ የጉዞ ግብዣ፣ የውጭ ሃገር ጉዞ፣ ነጻ የመኖሪያ ቤት አገልግሎት፣ ነፃ የትምህርት እድል፣ ነፃ የህክምና እርዳታን ወይም የተስፋ ቃል መቀበል የለበትም፤
- ፬. ከሚሰራው ስራ ወይም ከሚወስነው ውሳኔ ጋር የጥቅም ግጭት የሚፈጥሩ አጋጣሚዎች በሚኖሩበት ጊዜ ከሥራው ወይም ከውሳኔው በጊዜያዊነት ወይም በቋሚነት ራሱን ማግለል አለበት፤
- ፭. ዝርዝሩ አፈጻጸሙ ኮሚሽኑ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፡፡

፲፮. ሃብትን ስለማስመዘገብ

ሀብትን እና የገቢ ምንጭን ለማሳወቅ እና ለማስመዘገብ በወጣው ህግ መሰረት፡-

- ፩. ማንኛውም ተመራጭ፣ ተሟላ፣ ኃላፊ ወይም ሠራተኛ፡-
  - ሀ) ያለውን ሀብትና ንብረት፣ የገቢ ምንጭ እና ዕዳ፣
  - ለ) የትዳር ጓደኛውን፣ ከ፲፰ ዓመት በታች የሆኑ ልጆች እና የጉዳፈቻ ልጆችን ጥቅም፣ ሃብት፣ የገቢ ምንጭና ዕዳ ማስመዘገብ አለበት፤
  - ፪. ማንኛውም ተመራጭ፣ ተሟላ፣ ኃላፊ ወይም ሠራተኛ እንደተሾመ ወይም እንደተመደበ ወይም እንደተቀጠረ ሥራ ከመጀመሩ በፊት ያለውን ሀብት ስልጣን ለተሰጠው አካል ማሳወቅና ማስመዘገብ ይኖርበታል፤

- 3. should not accept any gift, hospitality service, travel offers, foreign travels, free housing service, free education chances, free medical service that compromise his decision making authority, creates bias on his decision and a conflict of interest or commitments;
- 4. should isolate himself from the work or the decision either temporarily or permanently in the presence of conditions that create a conflict of interest with the work he is undertaking or the decision to be made.
- 5. the details of the implementation shall be specified through a directive to be issued by the commission.

16. Asset Registration

According to the laws issued for the disclosure and registration of assets and income sources:

- 1. Any elected person, appointee, official, or employee should ensure the registration of:-
  - A. his assets and properties, income sources and debts;
  - B. the benefits, assets, income sources, and debts of his spouse, children under the age of 18, and adopted children;
- 2. Any elected person, appointee, official, or employee shall be obliged to disclose and to register his assets for the relevant authoritative organ up on his appointment or assignment or employment before starting his work;

፫. በኮሚሽኑ እጅ የሚገኝ ማንኛውም የተመራጭ፣ ተሟላ ወይም ሠራተኛ የሃብት ምዝገባ መረጃ ለህዝብ ክፍት ይሆናል፤

፬. የዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (፫) ድንጋጌ ቢኖርም የቤተሰብ ሃብትን የሚመለከት ምዝገባ መረጃ ለፍትህ ሥራ ወይም ኮሚሽኑ አስፈላጊ ነው ብሎ ለወሰነው ጉዳይ ካልሆነ በስተቀር በሚስጥር የሚያዝ ይሆናል፤

፭. ኮሚሽኑ በየሁለት ዓመቱ ስላከናወነው የሀብት ምዝገባ አጠቃላይ መረጃ በሪፖርት መልክ ያወጣል፡፡

፲፯. ስለመዝጋቢ አካል

፩. የተሟላዎችን፣ የተመራጮችንና ሠራተኞችን ሃብት የሚመዘግበው ኮሚሽኑ ይሆናል፤

፪. ኮሚሽኑ አስፈላጊ ሆኖ ሲያገኘው የተሟላዎችን፣ የተመራጮችን ወይም ሠራተኞችን ሃብት እንዲመዘግብ እንደሁኔታው በሙሉ ወይም በከፊል የሥነ-ምግባር መከታተያ ክፍልን ሊወክል ይችላል፡፡

፲፰. የምዝገባን ትክክለኛነት ስለማረጋገጥ

፩. ኮሚሽኑ ሀብታቸውን እና ጥቅማ ጥቅማቸውን ያስመዘገቡ ሠራተኞች፣ ሹመኞች ኮሚሽኑ እና ተመራጮች የሰጡት መረጃ ትክክለኛ ስለመሆኑ ያረጋግጣል፤

፪. ኮሚሽኑ ሀብታቸውን እና ጥቅማ ጥቅማቸውን ያስመዘገቡ ሠራተኞች፣ ሹመኞች እና ተመራጮች የሰጡት መረጃ የተሳሳተ ወይም ትክክለኛ ያልሆነ ሆኖ ሲገኝ ተጠያቂ ያደርጋል፤

3. Asset registration information of any elected person, appointee, or employee recorded by the commission shall be made accessible to the public;

4. Without prejudice to Sub-Article (3) of this Article, any information regarding the asset registration of families shall be kept confidential except such is needed for justice activities or for cases where the commission finds it necessary;

5. The commission shall publish its activities regarding the overall asset registration information as a report in every two years.

17. The Relevant Registration Organ

1. The commission shall carry out the asset registration of the

2. The commission may either partially or totally, if deemed necessary, delegate ethics liaison units, as per the condition, to carry out the asset registration of appointees, elected persons, or employees.

18. Verification of Registration

1. The commission shall verify the information given by employees, appointees, and elected persons about their registered assets and benefits;

2. The commission shall held the employees, appointees, and elected persons accountable if the information they had given about their registered assets and benefits is wrong or inaccurate;

፫. ኮሚሽኑ የተደረገው ምዝገባ ያልተሟላ፣ ትክክል ያልሆነ ወይም የሀሰት መረጃ የያዘ መሆኑን ለመጠናጠር በቂ ምክንያት ሲኖረው ወይም ሀብቱ በትክክል አልተመዘገበም የሚል ጥቆማ ሲቀርብ ወይም በተፈጸመ ወንጀል ምክንያት ምርመራ ሲጀመር የምዝገባውን ትክክለኛነት የማጣራት ተግባር ያከናውናል፤

፬. ኮሚሽኑ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የማጣራት ተግባር ሲያከናውን፡-

ሀ) ጉዳዩ የሚመለከተው ተጀሚ፣ ተመራጭ ወይም የመንግሥት ሠራተኛ ተጨማሪ መረጃ ወይም ማብራሪያ እንዲያቀርብ ሊጠይቀው፤

ለ) የተጀሚውን፣ የተመራጩን ወይም ሠራተኛውን ሀብት የሚመለከት መረጃ ያለው ባንክ፣ የፋይናንስ ተቋም ወይም ማንኛውም ሌላ ሰው መረጃውን እንዲሰጥ ሊያዘው፣ እና

ሐ) የከተማ አስተዳደሩ ዋና ኦዲተርን ወይም የሌላ አግባብነት ያለውን አካል ሙያዊ ድጋፍ ሊጠቀም፣ ይችላል፡፡

፲፱. ስለጥቆማ ምንጮች

ለኮሚሽኑ የሚቀርቡ የሙስና እና የብልሹ አሰራር ጥቆማዎች ምንጭ የሚከተሉት ይሆናሉ፡-

3. The commission shall undertake the registration verification process when it has got ample reasons to suspect that the registration is incomplete, wrong, or has got fraud documents or when a report about the inaccuracy of the asset registration is presented, or when an investigation regarding a committed crime has started;

4. When the commission undertakes the verification process according to Sub-Article (1) of this Article, it may:

A. request the concerned appointee, elected person, or government employee for the presentation of an additional information or explanation;

B. order a bank, financial institution, or any other individual to disclose an information in its disposal regarding the asset of the appointee, elected person, or employee;

C. use the professional assistance of the auditor general of the city government or other relevant organ.

19. Report Sources

The following are the sources of report concerning the presented corruption and mal-administration reports to the commission:

- ፩. ለኮሚሽኑ ከሚቀርብ ጥቆማ እና መረጃ፤
- ፪. ከተቋማት የውስጥና የውጭ ደንበኞች፤
- ፫. ከተለያዩ ሚዲያዎች፤
- ፬. ከተለያዩ ጥናቶች፤
- ፭. ከተቋሙ የሥነ-ምግባር መከታተያ ክፍሎች ጥቆማ እና መረጃ፤
- ፮. ከተቋማት የቅሬታና አስተያየት ማሰባሰቢያ ሳጥኖች፤
- ፯. በማህበራዊ ግንኙነት ክህብረተሰቡ የሚነሱ ጠቋሚ መረጃዎች፤
- ፰. ከሌሎች ምንጮች ናቸው፡፡

፳. ስለሙስና መከላከል ጥቆማ ይዘቶች

ማንኛውም ለኮሚሽኑ የሚቀርብ ጥቆማ የሚከተሉትን ይዘቶች ሊያሟላ ይገባል፡-

- ፩. ድርጊቱ በህግ ከተቀመጠው የአሠራር ሥርዓት ውጭ በመከናወን ላይ ያለ መሆኑን በግልፅ የሚያሳይ መረጃ ሆኖ ሲገኝ፤
- ፪. በሂደቱ የመንግሥትንና የህዝብን ሀብት ጉዳት ላይ ሊጥል የሚችል መሆኑን ሲያመለክት፤
- ፫. ሂደቱ ለህግና አሠራር ተቃራኒ በሆነ መንገድ በመፈፀም ላይ መሆኑን ማመላከት አለበት፡፡

፳፩. ጥቆማዎች ስለመቀበል

የኮሚሽኑ የሙስና መከላከል ዘርፍ ወይም የሥነ-ምግባር መከታተያ ክፍሎች፡-

- ፩. የተለያዩ የጥቆማ መቀበያ አማራጮች ያመቻቻሉ፤ ያስተዋውቃሉ፤
- ፪. በኮሚሽን ደረጃ በተቀመጠው የአስተያየትና የጥቆማ መቀበያ ሣጥኖች ውስጥ የቀረቡ ጥቆማዎችን ይሰበስባሉ፤

1. reports and information submitted to the commission;
2. internal and external customers of institutions;
3. various media outlets;
4. various studies;
5. reports and information obtained from ethics liaison units of an institution;
6. complaints and comments collection boxes of institutions;
7. indicative information raised by the society in social engagements;
8. other sources.

20. Contents of Corruption prevention Report

The contents of any report presented to the commission shall contain the following:

1. the information should clearly indicate that the action is taking place in contrary to the established legal procedures;
2. if it indicates that the process endangers government and public resources;
3. it should indicate that the process is taking place in contrary to the law or existing procedures.

21. Receiving Reports

The corruption prevention division of the commission or the ethics liaison units shall:

1. facilitate and promote various report collection options;
2. collect reports obtained from the comment and report collection boxes prepared by the commission;

- ፫. ጥቆማ አቅራቢዎች በአካል በመገኘት ጥቆማ የሚሰጡበትን ምቹ ሁኔታ ይፈጥራል፤ ጥቆማዎችን ይቀበላል፤ ዓይነቱን ይለያል፤ ያደራጃል፤
- ፬. በተለያዩ ዘዴዎች የተቀበላቸውን ጥቆማዎች መዝግቦ ይይዛል፤
- ፭. አስቸኳይ ወይም ሌሎች የሙስና መከላከል ጥቆማዎችን ይቀበላል፤ ያጣራል፤ የውሳኔ ሃሳብ ለሚመለከተው አካል ያቀርባል፤
- ፮. የቀረበው ጥቆማ ከሙስናና ብልሹ አሰራር ጋር ግንኙነት የሌለው ከሆነ እና ውጤቱን የሚጠብቅ አካል ካለ ግንኙነት እንደሌለው ማሳወቅ ወይም ምላሽ መስጠት አለበት፤
- ፯. የቀረበው ጥቆማ ከሙስናና ብልሹ አሰራር ጋር ግንኙነት ያለው ሆኖ የተፈፀመ ከሆነ የመመርመርና የመክሰስ ስልጣን ላላቸው ፍትህ አካላት እንዲላክ ለሚመለከተው የሥራ ኃላፊ የውሳኔ ሃሳብ ያቀርባል፤
- ፰. የቀረበው ጥቆማ ከሙስናና ብልሹ አሰራር ጋር ግንኙነት ያለው ሆኖ በመፈጸም ሂደት ላይ ያለ ከሆነ አስቸኳይ የሙስና መከላከል እንዲደረግ ለሚመለከተው የበላይ ኃላፊ የውሳኔ ሃሳብ ያቀርባል፤
- ፱. የቀረበው ጥቆማ ከሙስናና ብልሹ አሰራር ጋር ግንኙነት ያለው ሆኖ ምንጩ ከአሰራር ክፍተት እና ከግንዛቤ ማነስ የተፈጠረ መሆኑ ከታመነበት የሥነ-ምግባር ግንባታ ድጋፍ ወይም የሙስና መከላከል ጥናት እንዲካሄድ ወይም የምክር አገልግሎት ድጋፍ እንዲሰጥ ይደረጋል፡፡

፳፪. የአስቸኳይ ሙስና መከላከል ስለማጣራት

ኮሚሽኑ፡-

- ፩. የአስቸኳይ ሙስና መከላከል በሚያከናውንበት ወቅት ተገቢው የሰነድ እና የሰው ማስረጃ ከተቋሙ፣ ከጠቋሚዎች ወይም ከሌላ ከሚመለከታቸው አካላት ያሰባስባል፤ ያደራጃል፤

- 3. prepare conducive environment for individuals for the purpose reporting in person and receive their reports; identify the means to do so; organize the thereof;
- 4. record and maintain the reports it has collected through various ways;
- 5. the commission or ethics liaison units shall receive and examine urgent or other corruption prevention reports; present a decision proposal to the relevant organ;
- 6. if the presented report is not related to corruption and mal-administration and if there is an organ that expects a result, then it should notify that the claim is not related or provide a response for it;
- 7. if the presented report has connection with corruption and mal-administration and already committed, a decision proposal should be presented to transfer the case to the justice bodies that have the authority to investigate and prosecute;
- 8. if the presented report has connection with corruption and mal-administration and is taking place, a decision proposal should be submitted to the relevant head of the office to carry out urgent corruption prevention activities;
- 9. if the presented report has connection with corruption and mal-administration and its causes are due to procedural gaps and lack of awareness and such is accepted, the concerned department shall be notified to undertake ethic building or corruption prevention studies or to provide advice.

22. Examining Urgent Corruption Prevention

The Commission shall:

- 1. gather and organize relevant material evidences and human witnesses from the institution, whistle-blowers, or other concerned organs when conducting an urgent corruption prevention activities;

፪. የአስቸኳይ ሙስና መከላከል ተግባሩ ውስብስብ ከሆነ ወይም የሥነ-ምግባር መከታተያ ክፍሎች ለመሥራት የተቸገሩባቸዉ ሁኔታዎች ሲኖሩ ወይም ኮሚሽኑ በራሱ ሊሰራው ወይም ሊያጣራው እንደሚገባው ሲያምንበት ሊያከናውነው ይችላል፤

፫. በተቋማት የተጀመሩ የሙስና የመከላከል ሥራዎች የደረሱበትን ደረጃ ይከታተላል፤

፬. የአስቸኳይ ሙስና መከላከል ተግባራትን ያከናውናል፤ ጥርጣሬ ሲኖረው ወይም የሚደርሰውን ጥቆማ መሰረት በማድረግ የሙስና ማጣራት ሥራ በመስራት የመከላከል ተግባራትን ያከናውናል፤

፭. በህግ ከተቀመጠው የአሰራር ሥርዓት ውጭ እየተከናወነ እና የመንግሥትና የህዝብ ሀብት ጉዳት ላይ የሚጥል የሙስና ተግባር መኖሩን ሲጠራጠር፡-

ሀ) በሂደት ላይ ያለው ሥራ ሙሉ በሙሉ እንዲቆም ወይም እንዲሰረዝ ሊያደርግ ይችላል፤ ይህንንም ለተቋሙ የተጣሱትን ህጎች እና አሰራሮች ምክንያቶች ጠቅሶ በደብዳቤ ያሳውቃል፤

ለ) በአሰራሩ ላይ የተጓደሉ ወይም ለአድሎ የሚዳርጉ ተግባራት ተስተካክለው ከቆመበት እንዲቀጥል ሊያደርግ ይችላል፤

፮. የተጣራው አስቸኳይ የሙስና መከላከል ሥራ የአሰራር ክፍተት ወይም ከሙስናና ብልሹ አሰራር ጋር ግንኙነት የሌለው ሆኖ ከተገኘ ከቆመበት እንዲቀጥል በደብዳቤ ያሳውቃል፤

2. when the urgent corruption prevention activity is complex or where there are difficult circumstances that hinder the ethics liaison units to carry out it or if the commission presumes that such will be undertaken by itself, the commission may undertake or investigate the thereof;
3. follow up the progress of ongoing corruption prevention activities of institutions;
4. carry out urgent corruption prevention activities; conduct corruption investigation activities when it suspects or based on received reports and carry out prevention activities;
5. when it suspects the presence of an ongoing corrupt activity which is in contrary to the established legal procedures and that endangers the government and public resources:
  - A. may completely stop the ongoing work or cancel it; notify same to the institution by stating the contravened laws and procedures;
  - B. may cause the resumption of the activity from where it stopped by rectifying the missing procedures or the activities that are open for bias;
6. if the examined urgent corruption prevention activity has been found that it has no connection with procedural problems or corruption and mal-administration, it shall be notified to be resumed from where it stopped;

፯. በአስቸኳይ የሙስና መከላከል ስራ የሙስና ተግባር ስለመፈፀሙ ወይም ሊፈፀም እንደሚችል ጥርጣሬ ሲኖረው መረጃዎችን በማድረጃት በህግ የመመርመር እና የመክሰስ ስልጣን ላለው አካል ያቀርባል፤

፳፫. ማስረጃዎች እንዲቀርቡ ስለማድረግ

ኮሚሽኑ አስፈላጊ ማጣሪያዎችን ለማካሄድ እንዲያስችለው ፡-

- ፩. ምስክሮች ቀርበው ቃላቸውን እንዲሰጡ፤
- ፪. ለጉዳዩ ጠቃሚ የሆነ ማስረጃ የያዘ ማንኛውም ሰው ይህንን ማስረጃ እንዲያቀርብ፤ ለማድረግ ይችላል፡፡

፳፬. ማጣራት ስለሚካሄድባቸው ተቋማት ኃላፊነት

፩. በኮሚሽኑ አግባብነት ያላቸውን ሰነዶች ወይም ማስረጃዎች እንዲያቀርቡ ወይም መልስ እንዲሰጡ ሲጠየቁ በተሟላ አኳኋን ማቅረብ አለባቸው፤

፪. በኮሚሽኑ በቀረበ የምርመራ ውጤትና የመፍትሄ ሀሳብ ላይ በፀብ ቀናት ውስጥ የእርምጃ እርምጃ መውሰድ አለባቸው፤ የወሰዱትን እርምጃ ወይም ለመውሰድ ካልተቻለ በቂ ምክንያት ካላቸው ይህንኑ በመግለፅ ለኮሚሽኑ በተጠቀሰው የጊዜ ገደብ ውስጥ ማሳወቅ አለባቸው፡፡

፳፭. ሚስጥር ስለመጠበቅ

በፍርድ ቤት ካልታዘዘ ወይም በኮሚሽኑና ካልተፈቀደ በስተቀር ማንኛውም የተቋሙ ተጀሚ ወይም ሠራተኛ በሥራው አጋጣሚ ያወቀውን ምስጢር በማንኛውም ጊዜ የመጠበቅ ግዴታ አለበት፡፡

7. in conducting urgent corruption activities, it shall organize evidences and send same to the organ that has the power to investigate and prosecute when it suspects that corruption had been committed or is going to be committed.

23. Enforcing the Presentation of Evidences

To enable the commission to undertake the necessary examination, it shall ensure:

- 1. the presence of witnesses and give their testimonies;
- 2. the disclosure of evidences possessed by any individual that are necessary for the case.

24. Responsibilities of Institutions under Investigation

- 1. The institutions should fully present the relevant documents or evidences when the commission requests the presentation of same or demands them to provide an answer;
- 2. The institutions should take corrective measures according to the findings presented by the commission and the recommended solutions within 30 days; the institutions should notify the measures taken or their ample reasons for the failure to do so to the commission within the stated period.

25. Confidentiality

Any appointee or employee of the institutions is obliged to keep the information he learns in the course of his work in secret at any time unless such is allowed by a court order or authorized by the commission.

፳፮. ስለመፍትሄ ሃሳብ

፩. ኮሚሽኑ የጥናት፣ የክትትል ወይም የማጣራት ውጤት ከነመፍትሔ ሀሳቡ ለሚመለከተው ተቋም የበላይ ኃላፊ በጽሁፍ ያቀርባል፡፡

፪. ኮሚሽኑ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሰረት የሚሰጠው የመፍትሔ ሐሳብ ለብልሹ አሰራር ምክንያት የሆነው ድርጊት ወይም አሰራር እንዲቆም ወይም እንዲታረም ወይም ተገቢ የሆነ ማንኛውም ሌላ እርምጃ እንዲወሰድ በግልፅ የሚያመለክት መሆን ይኖርበታል፡፡

ክፍል አራት
ተቋማትና ባለድርሻ አካላት

፳፯. ስለ ቅንጅታዊ አሰራር

፩. ኮሚሽኑ እና ባለድርሻ አካላት በሥነ-ምግባር ግንባታ እና ሙስና መከላከል ስራዎች ላይ በቅንጅት እና ትብብር ይሰራሉ፤

፪. ከተማ አቀፍ የሙስና መከላከል ንቅናቄ እንዲኖር ከባለድርሻ አካላት ጋር ኮሚሽኑ ይሰራል፤

፫. ኮሚሽኑ ከተለያዩ ባለድርሻ አካላት ጋር በቅንጅት እና በትስስር ለመሥራት የሚያስችል የጋራ ፎረም ወይም መድረክ ይፈጥራል፤

፬. ኮሚሽኑ ከግል እና ከመንግሥት የትምህርት ተቋማት ጋር በሥነ-ምግባር ግንባታ ሥራዎች ላይ በቅንጅት ይሰራል፡፡

26. Solution Recommendations

1. The commission shall present the results of a study, supervision, or investigation together with a solution recommendation to the head of the concerned institution.
2. The solution recommendation presented by the commission pursuant to Sub-Article (1) of this Article should clearly indicate the termination or rectification of the activities or procedures that were the reason for the mal-administration or the taking of any other relevant measures.

PART FOUR
INSTITUTIONS AND STAKEHOLDERS

27. About Coordinated Procedures

1. The commission and stakeholder shall work in coordination and collaboration on ethics building and corruption prevention activities;
2. The commission shall work together with stakeholders to realize city-wide corruption prevention campaigns;
3. The commission shall create a joint forum or platform that enables to work in a coordinated and integrated manner with the various stakeholders;
4. The commission shall work in coordination with private and public education institutions on ethics building activities.

፳፰. ኮሚሽኑ የመመርመር ወይም የመክሰስ ስልጣን ከተሰጣቸው አካላት ጋር ስለሚኖረው ቅንጅታዊ አሰራር

፩. ኮሚሽኑ በህግ የመመርመር ወይም የመክሰስ ስልጣን ከተሰጠው አካል ጋር በሚከተሉት ጉዳዮች ላይ በትብብር እና በቅንጅት ይሰራል፡-

- ሀ) በአስቸኳይ የሙስና መከላከል ጥቆማዎች፤
- ለ) የሙስና ወንጀል ጥቆማዎች ማጣራት፤
- ሐ) የሙስና ወንጀል ክስ ሥራዎች የደረሱበትን ደረጃ በመከታተል፤
- መ) በሀብት ምዝገባ እና ማሳወቅ፤
- ሠ) የተመዘበረ ሀብት ማስመለስ ሥራዎች፤

፪. ኮሚሽኑ አስቸኳይ የሙስና መከላከል ሥራ ሲያከናውን ወይም ሲከታተል ሙስና ስለመፈፀሙ ወይም ሊፈፀም እንደሚችል ጥርጣሬ ሲኖረው በህግ የመመርመር ወይም የመክሰስ ስልጣን ለተሰጠው አካል ያቀርባል፤

፫. በህግ የመመርመር ወይም የመክሰስ ስልጣን የተሰጠው አካል ለተጨማሪ ምርመራ ኮሚሽኑ የላካቸውን አስቸኳይ የሙስና መከላከል እና የሙስና ወንጀል ጥቆማዎች የደረሱበትን ደረጃ ለኮሚሽኑ ያሳውቃል፤

፬. ኮሚሽኑ በህግ የመመርመር ወይም የመክሰስ ስልጣን የተሰጠው አካል ምርመራ በሚያከናውንበት ወቅት ለምርመራ ሥራው መሳካት አስፈላጊውን ድጋፍ ያደርጋል፤

28. The Commission's Coordinated Procedure with Organs entitled to Investigate or Prosecute

1. The commission shall work in cooperation and coordination with the organs that are entitled to investigate or prosecute as per the law on the following issues:

- A. urgent corruption prevention reports;
- B. investigating reports of corruption crimes;
- C. monitoring the status of prosecution activities of corruption crimes;
- C. asset registration and disclosure;
- D. stolen wealth recovery activities;

2. when the commission is working on or following up an urgent corruption prevention activity and finds out that corruption had been committed or suspects that it is going to happen, it shall present the case the organ which is entitled to investigate or prosecute;

3. the organ which is entitled to investigate or prosecute by the law shall notify the commission about the progress of the cases regarding the urgent corruption prevention sent by the commission for further investigation and the corruption crimes reports;

4. the commission shall provide the necessary assistance for the organ that is entitled to investigate or prosecute by the law for the success of the investigation;

፭. የዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (፪) እንደተጠበቀ ሆኖ ኮሚሽኑ እና በህግ የመመርመር ወይም የመክሰስ ስልጣን የተሰጣቸው አካላት በህግ ሀብታቸውን ለማስመዝገብ ፍቃደኛ ያልሆኑ አካላት አግባብ ባለው ህግ ተጠያቂ እንዲሆኑ ማድረግና አለአግባብ ምንጩ የማይታወቅ ሀብት ይዘው በተገኙት ላይ የህግ ተጠያቂነት ማረጋገጥ ተግባራትን በትብብር እና ቅንጅት ይሰራሉ፤

፮. የዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (፬) እና (፭) እንደተጠበቀ ሆኖ ኮሚሽኑ እና በህግ የመመርመር ወይም የመክሰስ ስልጣን የተሰጣቸው አካላት የሙስና ወንጀል ጥቆማ አቅርቦው ከለላ ሊሰጣቸው የሚገቡ ጠቋሚዎች ተገቢውን ከለላ እንዲያገኙ በቅንጅት ይሰራሉ፤

፯. በህግ የመመርመር ወይም የመክሰስ ስልጣን የተሰጣቸው አካላት በከተማ አስተዳደሩ በምርመራ እና በክስ ከምዝበራ የተመለሰ የመንግሥትና የህዝብ ሀብትና ንብረት መረጃዎችን ለኮሚሽኑ ያሳውቃሉ፤

፰. ኮሚሽኑ ስለሙስና ወንጀል እና ብልሹ አሰራር የቀረቡለትን ጥቆማዎችና አቤቱታዎች አጣርቶ ተጠያቂነት የሚያስከትል ከሆነ መረጃዎችና ማስረጃዎችን በማደራጀት ሥልጣን ባለው ለፖሊስ ወይም/እና ለዐቃቤ ሕግ ያቀርባል፤ አጥፊው በሕግ እንዲጠየቅ በሚደረገው ጥረት ላይ በትብብር ይሰራል፤ ውጤቱንም ይከታተላል፡፡

፳፱. ስለተቋማት ኃላፊነት

፩. ተቋማት ሥነ-ምግባርን በተመለከተ ኮሚሽኑ የሚዘረጋውን የአደረጃጀት፣ የአሰራር እና የግንኙነት ስርዓት በተሟላ ሁኔታ ተግባራዊ ማድረግ፤

- 5. without prejudice to Sub-Article (2) of this Article, the commission and the organs that are entitled to investigate or prosecute by the law shall work in cooperation and coordination to hold those bodies that are not willing to register their assets as per the law and hold those that accumulate wealth from unknown sources accountable;
- 6. without prejudice to Sub-Article (4) and (5) of this Article, the commission and the organs that are entitled to investigate or prosecute by the law shall work in an integrated manner to provide the necessary protection for those whistle-blowers that had presented reports on corruption crimes;
- 7. the organs that are entitled to investigate or prosecute by the law shall notify the commission information regarding the recovered embezzled government and public assets and properties in the city administration due to the investigation and prosecution work;
- 8. the commission shall examine the presented reports and complaints on corruption crimes and mal-administration and organize information and evidences and submit same to the authorized police or/and attorney if such entails accountability; work in collaboration in all the efforts to hold the culprit accountable as per the law; follow up the results;

29. Responsibilities of Institutions

- 1. Institutions should fully implement the organization, procedures, and communication systems established by the commission concerning ethics;

- ፪. ኮሚሽኑ የሚያወጣቸውን ስትራቴጂክ እቅዶችን በተቋም ደረጃ ተግባራዊ እንዲሆኑና ከተቋሙ ስትራቴጂክ እቅድ ጋር የተወሃዱ እንዲሆኑ ማድረግ፤
- ፫. የሥነ-ምግባር ግንባታ እና የአስቸካይ ሙስና መከላከል ሥራዎችን መተባበር፤
- ፬. የኮሚሽኑ አዋጆች፣ ደንቦችና መመሪያዎች ሳይሸራረፉ ተግባራዊ እንዲሆኑ ማድረግ፤
- ፭. በማንኛውም ጠቋሚ ላይ ተፅእኖ እንዳይደረስበት ለመከላከል የሚያስችል ሥርዓት ተግባራዊ ማድረግ፤
- ፮. ለጥቅም ግጭት የሚዳርጉ አሰራሮች እና ተግባራት አስቀድሞ መከላከል፤ በጥቅም ግጭት ተግባራት ላይ የገቡ ሠራተኞች እና አመራሮች በአስተዳደራዊ እና በወንጀል ተጠያቂ እንዲሆኑ ማድረግ፤
- ፯. ኮሚሽኑ የአስቸካይ የሙስና መከላከል ማጣራት በሚያከናውንበት ወቅት ተገቢነት ያላቸውን መረጃና ማስረጃዎችን በሚጠየቁበት ወቅት ለኮሚሽኑ መስጠት፤
- ፰. ሀብት እና ጥቅማ ጥቅም ለማስመዝገብ እና ለማሳወቅ በወጡ ህጎች መሰረት ሀብቱን እና ጥቅሙን ያላስመዘገበ ተመራጭ፣ ተሟሚ፣ ኃላፊ እና ሠራተኛ እንዲያስመዘግቡና እንዲያሳውቁ እገዛ ማድረግ፤
- ፱. የሥነ-ምግባር መከታተያ ክፍል ተግባሩን እና ኃላፊነቱን በአግባቡ መወጣት እንዲችል ከማንኛውም ተፅዕኖ ነጻ ሆኖ ሥራውን እንዲያከናውን ማድረግ፤ አለባቸው፡፡

- 2. Institutions should execute the strategic plans prepared by the commission and adapt same with their respective strategic plans;
- 3. Institutions should cooperate on ethics building and urgent corruption prevention activities;
- 4. Institutions should fully implement the Proclamations, Regulations, and directives of the commission;
- 5. Establish a system that enables to avoid influences on any whistle-blower;
- 6. Prevent procedures and activities that lead to a conflict of interest before it happens; hold those employees and leaders who are involved in issues related to conflict of interest to entail administrative and criminal accountability;
- 7. Institution should provide the relevant information and evidences to the commission upon a request when it carries out urgent corruption prevention investigations;
- 8. Institutions should provide their support that elected persons, appointees, heads, and employees to register and disclose their assets and benefits according to the issued laws regarding the thereof if they didn't do so;
- 9. Institutions should ensure that ethics liaison units are free from any form of influence so as to undertake their duties and responsibilities accordingly.

ሀ. መግለጫ ስለመስጠት

፩. ኮሚሽኑ እንደአስፈላጊነቱ የማጣራት፣ የቁጥጥር እና የጥናት ውጤቶችን አስመልክቶ በመገናኛ ብዙሀን ይፋዊ መግለጫ ይሰጣል፤

፪. ኮሚሽኑ መደበኛ ሪፖርቱን ለከተማው ምክር ቤት ያቀርባል፤ አሰራሩን በሙሉ ለህዝብ ግልፅ ያደርጋል፤

፫. በኮሚሽኑ የቀረበ የጥናት፣ የቁጥጥር ወይም የምርመራ ዉጤትና መፍትሄ ሀሳብ ለመፈፀም ተባባሪ ያልሆኑ ተቋማትን ዝርዝር በተመለከተ ልዩ ሪፖርት ለከተማው ምክር ቤት ያቀርባል፤

፬. በዚህ አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ (፩)፣ (፪) እና (፫) የተደነገገው ቢኖርም የከተማውን ፀጥታና ደህንነት የሚመለከቱ ጉዳዮች ሲኖሩ ወይም የግለሰቦችን የግል ህይወት መብት ለመጠበቅ ሲባል በሚስጢር ሊያዙ በሚገባቸው ጉዳዮች ላይ ኮሚሽኑ መግለጫ ላይሰጥ ይችላል፡፡

ክፍል አምስት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

፴፩. ስለ ቅጣት

ማንኛውም ሰው፡-

፩. በኮሚሽኑ ተጣርቶ ካልቀረበ፣ ወይም

፪. ለማጣራት ወይም ለቁጥጥር ወይም ለጥናት ስራ ማስረጃዎችን ወይም ሰነዶችን እንዲያቀርብ ተጠይቆ ኮሚሽኑ በጠየቀው የጊዜ ገደብ ውስጥ የማያቀርብ፣ ወይም

30. Issuance of Briefing

1. The commission shall, as deemed necessary, give official press briefings through mass media regarding investigation ,monitoring, and study findings;
2. The commission shall present its regular reports to the council of the city; disclose all its procedures for the public;
3. The commission shall present a special report to the city council regarding the list of institutions that fail to execute the study, monitoring, or investigation results and recommendations made by the commission;
4. Notwithstanding to Sub-Article (1), (2), and (3) of this Article, the commission may not provide press briefings on issues related to the peace and security of the city or issues that involve the personal life and rights of individuals that must be kept in secrecy.

PART FIVE
MISCELLANEOUS PROVISIONS

31. About Penalty

Any individual shall be held accountable as per the law if:

1. he is summoned by the commission and fails to appear in person; or
2. he is requested to present evidences or documents for the purpose of investigation or monitoring or study works and fails to do so within the specified time by the commission; or

- ፫. የማጣራት ወይም የቁጥጥር ወይም የጥናት ሥራ እንዳይሰራ እንቅፋት የሆነ፤ ወይም
- ፬. ምስክሮች ወይም አቤቱታ አቅራቢዎች ወይም ለኮሚሽኑ ሥራ በማናቸውም መንገድ በተባበሩ ወገኖች ላይ ጥቃት ያደረሰ፤ ወይም
- ፭. ያለ በቂ ምክንያት በኮሚሽኑ በቀረበ የክትትል፣ የጥናት ወይም የማጣራት ውጤትና የመፍትሄ ሃሳብ መሰረት የእርምጃ ዕርምጃ በ፴ ቀናት ውስጥ ያልወሰደ እንደሆነ አግባብነት ባለው ህግ ተጠያቂ ይሆናል፡፡

፴፪. ስለማስታወቅ

ኮሚሽኑ የሙስና መከላከል ስራውን በሚያከናውንበት ጊዜ ወንጀል ስለመፈፀሙ ያመነ እንደሆነ በህግ የመመርመርና የመክሰስ ስልጣን ለተሰጣቸው አካላት በጽሁፍ ማሳወቅ አለበት፡፡

፴፫. የመተባበር ግዴታ

ማንኛውም ሰው ይህን ደንብ ለማስፈጸም የመተባበር ግዴታ አለበት፡፡

፴፬. ስለተጠያቂነት

ይህን ደንብ ጥሶ የተገኘ ወይም የዚህ ደንብ አፈጻጸም ያወከ ማንኛውም ሰው አግባብነት ባለው ህግ መሠረት ተጠያቂ ይሆናል፡፡

- 3. he hinders the undertakings of investigation or monitoring or study works; or
- 4. assaults witnesses or complainants or bodies that cooperate with the works of the commission in any way; or
- 5. he fails to take the necessary corrective measures within 30 days based on the monitoring, study, or investigation results and recommendations made by the commission without any due reasons.

32. Notification

If the commission presumes that crime has been committed while undertaking corruption prevention activities, it shall notify same in writing for the organs that are entitled to investigate and prosecute as per the law.

33. Duty to Cooperate

Any individual shall be duty bound for the implementation of this Regulation.

34. Accountability

Any individual that contravenes or hinders the implementation of this Regulation shall be held accountable pursuant to the relevant laws.

ሷ፩. መመሪያ የማውጣት ሥልጣን

ኮሚሽኑ ይህንን ደንብ ለማስፈጸም መመሪያ ሊያወጣ ይችላል።

ሷ፯ ደንቡ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ ደንብ ከወጋቢት ፯ ቀን ፪ሺ፲፭ ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

አዲስ አበባ መጋቢት ፯ ቀን ፪ሺ፲፭ ዓ.ም

አዳነች አቤቤ

የአዲስ አበባ ከተማ ከንቲባ

35. Power to Issue Directives

The commission may issue directives for the implementation of this Regulation.

36. Effective Date

This Regulation shall enter into force as of this March 16th day of 2023.

Done at Addis Ababa, this March 16 day of 2023.

Adanech Abiebie

Mayor of Addis Ababa City